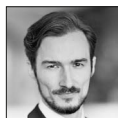

NIŻSZY PODATEK

dla pracowników branży budowlanej

FILIP KOTARSKI
Senior Manager w zespole
People and Organisation PwC

BARTOSZ SIWIAK
Manager w zespole People
and Organisation PwC

Opublikowana 15 września 2020 r. interpretacja ogólna dotycząca zastosowania podwyższonych kosztów uzyskania przychodu rozwiązała szereg wątpliwości dotyczących wielu praktycznych aspektów stosowania tej struktury wynagradzania. W połączeniu z najnowszymi interpretacjami indywidualnymi wydawanymi dla branży budowlanej może dawać większe niż w poprzednich latach poczucie bezpieczeństwa związanego ze stosowaniem tego rozwiązania dla inżynierów budowlanych i projektantów dokumentacji technicznej.

Przez ostatnie lata funkcjonowania przepisów dotyczących zastosowania 50% kosztów uzyskania przychodów powstał szereg praktycznych zagadnień dotyczących poprawnego sposobu ich stosowania. Wątpliwości budziły takie kwestie, jak sposób określenia wysokości honorarium autorskiego czy możliwość zastosowania tego rozwiązania dla określonych czynności wspierających lub przygotowawczych. Sprawy nie ułatwiały zmieniające się linie orzecznicze i kazuistyczne podejście wynikające z wydawanych interpretacji indywidualnych. Interpretacja ogólna jest podsumowaniem dotychczasowej praktyki orzeczniczej i ma na celu rozwianie wątpliwości w odniesieniu do stosowania tych przepisów prawa podatkowego.

Ogólne reguły

Stosowanie podwyższonych kosztów uzyskania przychodu za przekazanie praw autorskich jest rozwiązaniem atrakcyjnym w głównej mierze dla pracownika. Dzięki tej

strukturze zamiast standardowych, zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodu może on do części swojego wynagrodzenia zastosować koszty uzyskania przychodu w wysokości 50%. Pracodawcom stosowanie 50% kosztów uzyskania przychodów pozwala na zaoferowanie pracownikom bardziej atrakcyjnych wynagrodzeń netto bez zwiększania kosztu budżetu wynagrodzeń. Dzieje się tak, ponieważ mechanizm zastosowania tej struktury wynagradzania polega na wyszczególnieniu w wynagrodzeniu brutto pracownika honorarium autorskiego – wynagrodzenia za przekazanie pracodawcy praw autorskich do utworu, którego autorem lub współautorem jest pracownik. W praktyce zaliczka na podatek od honorarium autorskiego jest niższa niż w przypadku wypłaty tej samej kwoty w ramach podstawowego wynagrodzenia, co pozwala na wypłacenie wyższej kwoty netto.

Stosowanie tej formy wynagradzania jest oczywiście uzależnione od spełnienia określonych warunków.

Najważniejsze z nich to:

- stworzenie utworu podlegającego ochronie na podstawie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (powinien być to przejaw działalności o indywidualnym, oryginalnym charakterze, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia),
 - utwór powinien mieścić się w jednej z określonych w ustawie dziedzin działalności (m.in. architektury, inżynierii budowlanej, urbanistyki lub szeroko pojętej działalności badawczo-rozwojowej),
 - rezultat prac powinien być utrwalony w dowolnej postaci (projektu, rysunku, schematu, opisu w formie zarówno papierowej, jak i pliku elektronicznego),
 - nastąpi rozporządzenie takim utworem podlegającym ochronie prawnoautorskiej (np. przekazanie praw do utworu pracodawcy).
- Wysokość podwyższonych kosztów uzyskania przychodu jest limitowana do kwoty 85 528 złotych rocznie. Przekłada się to dla pracownika na wynagrodzenie net-

to wyższe o nawet 27 tys. złotych w skali roku.

Ponadto w praktyce powstaje szereg zagadnień, które należy rozstrzygnąć przed rozpoczęciem stosowania tej struktury wynagradzania. Przykładowo istotne jest odróżnienie rezultatów prac mających charakter twórczy od działalności rutynowej i odtwórczej, a następnie ustalenie sposobu określania honorarium należnego za przekazanie praw autorskich do utworu na rzecz pracodawcy. Konieczne jest również ustalenie odpowiedniego procesu utrwalania i archiwizacji rezultatów prac oraz związanego z tym harmonogramu dokonywania rozliczeń. Na koniec całość zasad regulujących sposób funkcjonowania struktury wynagradzania powinna zostać odpowiednio odzwierciedlona w umowach o pracę i wewnętrznych regulacjach pracodawcy.

Znaczenie interpretacji ogólnej dla branży budowlanej

Wydana przez Ministra Finansów interpretacja ogólna dotycząca zastosowania podwyższonych kosztów

uzyskania przychodów uporządkowała szereg wątpliwości, które wynikały z dotychczasowych niejednoznacznych wypowiedzi organów i sądów. W ten sposób usankcjonowano m.in. możliwość wypłacania honorarium autorskiego w trakcie powstawania utworu (jeszcze przed jego utrwaleniem) czy stosowania podwyższonych kosztów uzyskania przychodu do niektórych składników wynagrodzenia, które nie są wynagrodzeniem zasadniczym. Poza zakresem interpretacji ogólnej pozostaje jednak szereg zagadnień związanych ze stosowaniem 50% kosztów uzyskania przychodów dla konkretnych kategorii pracowników czy określonych rodzajów utworów lub szczegółowych zasad prowadzenia ewidencji utworów. Są to zagadnienia, które powinien każdorazowo rozstrzygnąć pracodawca wdrażający tego rodzaju strukturę wynagradzania.

Wyjaśnienie kluczowych wątpliwości narosłych wokół stosowania 50% kosztów uzyskania przychodu przyczyni się z pewnością do szer-

szego ich zastosowania, zwłaszcza w branżach, które dotychczas nie korzystały z tego rozwiązania tak powszechnie jak branża kulturalna czy programiści. Znaczenie tej struktury wynagradzania będzie tym większe, że pozwala ona pracodawcom na bezkosztowe poprawienie konkurencyjności swojej oferty wynagrodzeniowej w walce o ekspertów z pożądanymi specjalizacjami, w szczególności inżynierów.

Ważne kwestie dla branży budowlanej

Niezależnie od powyższego w praktyce branży budowlanej wydaje się, że kluczową kwestią jest ustalenie kręgu osób, których charakter pracy pozwala na zastosowanie podwyższonych kosztów uzyskania przychodów. Ustawodawca bowiem ograniczył możliwość stosowania tego rozwiązania do określonych kategorii działalności, w tym m.in. do:

- działalności twórczej w zakresie architektury, architektury wnętrz, architektury krajobrazu, inżynierii budowlanej, urbanistyki, litera-

REKLAMA

**SOS WIOSKI
DZIECIĘCE**

Partner merytoryczny

NASK

**Przemoc w internecie
zostawia niewidzialne rany**

**Wejdź na www.jestemzsos.org i dowiedz się,
jak rozmawiać z dzieckiem o przemocy w sieci**

tury, sztuk plastycznych, wzornictwa przemysłowego, programów komputerowych;

- działalności publicystycznej;
- działalności konserwatorskiej;
- działalności badawczo-rozwojowej.

W tym zakresie warto skupić się na definicji działalności twórczej w zakresie inżynierii budowlanej. Zakres inżynierii budowlanej nie został zdefiniowany w ustawie o PIT. W związku z tym można go interpretować z uwzględnieniem podstawowej regulacji ustawowej – ustawy o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa. Zgodnie z art. 2 ust. 2 ww. ustawy wykonywanie zawodu inżyniera budownictwa polega na projektowaniu obiektów budowlanych, ich realizacji, nadzorze nad procesem ich powstawania, utrzymaniu tych obiektów oraz na edukacji w tym zakresie. Mając powyższe na uwadze, działalność twórcza w zakresie inżynierii budowlanej powinna być odnoszona zasadniczo do sfery projektowej, a zatem do projektowania obiektów budowlanych, uwzględniając przy tym, aby efekty prac były utworami zgodnie z definicją zawartą w ustawie o prawach autorskich i prawach pokrewnych.

Niewątpliwie osoby posiadające uprawnienia budowlane w specjalnościach, o których mowa w Prawie budowlanym, mogą korzystać z podwyższonych kosztów – oczywiście pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków – przede wszystkim tworzenia utworów. Stworzenie zatem projektu budowlanego czy też projektu wykonawczego przez inżyniera budowlanego nie powinno budzić wątpliwości.

Co jednak z osobami nieposiadającymi formalnych uprawnień inżynierskich? Ustawodawca nie przewidział wymogu posiadania odpowiednich uprawnień zawodowych dla korzystania z 50% kosztów uzyskania przychodów. W naszej ocenie zatem wydaje się, że każdy pracownik, który tworzy utwory w dziedzinie inżynierii budowlanej, może korzystać z tego rozwiązania.

Kolejną kwestią wymagającą rozstrzygnięcia jest ustalenie, czy osoby, które tworzą utwory jedynie pośrednio związane z działalnością inżyniera budowlanego (np. biznesowe założenia projektowe, projekty o charakterze wstępnym, utwory pomocnicze), mogą nadal korzystać z 50% kosztów uzyskania przycho-

dów. Ani ustawodawca, ani dotychczasowe interpretacje indywidualne nie dają jednoznacznej odpowiedzi. Co prawda wydawane interpretacje zazwyczaj prezentują stanowisko korzystne z perspektywy firm – tym niemniej nie odnoszą się one do kwestii działalności pośredniej. Pomocne mogą być zatem interpretacje wydawane nie dla branży budowlanej, ale dla branży IT – w których wyraźnie wskazuje się, że „nie tylko kody źródłowe programów komputerowych wypełniają przesłanki wynikające z art. 22 ust. 9b pkt 1 omawianej ustawy, lecz także utwory powstałe w procesie tworzenia programu komputerowego, tj. kody źródłowe programów komputerowych i/lub aplikacji mobilnych i/lub webowych, plany i/lub prototypy systemów, bazy oraz struktury danych, strony internetowe, dokumentacja techniczna, publikacje naukowe, specyfikacje (w tym specyfikacje architektury projektowanych rozwiązań informatycznych), plany, analizy, raporty oraz rekomendacje, projekty graficzne (np. interfejs użytkownika), materiały reklamowe i marketingowe, materiały audio-wideo, a także prezentacje” (interpretacja podatkowa Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 16 września 2020 r. – 0113-KDWP.T.4011.110.220.1.DS).

Można wysnuć podobny wniosek również dla działalności w obszarze inżynierii budowlanej – tak długo, jak powstający utwór pośrednio bądź bezpośrednio zmierza do stworzenia np. projektu budowlanego, powinien być podstawą do wypłaty honorarium autorskiego uprawniającego do 50% kosztów uzyskania przychodów.

Tym niemniej, biorąc pod uwagę, że rzeczywistość każdej firmy jest nieco odmienna – warte rozważenia jest złożenie wniosku o indywidualną interpretację w celu potwierdzenia, jakie przejawy działalności twórczej pracowników w danej organizacji mogą podlegać 50% kosztom.

Biorąc pod uwagę niedawno wydaną interpretację ogólną oraz szereg interpretacji indywidualnych korzystnych dla pracodawców – wydaje się, że to dobry moment na przyjrzenie się przez firmy z branży budowlanej możliwości stosowania 50% kosztów uzyskania przychodów dla pracowników twórczych. Dla firm, które już z tego rozwiązania korzystają – warto sprawdzić, czy

w obliczu interpretacji ogólnej nie warto dokonać modyfikacji struktury wynagradzania, aby uczynić ją bardziej bezpieczną i optymalną. ■

O AUTORACH:

BARTOSZ SIWIAK advokat, menedżer w zespole **People and Organisation, PwC Polska**

Specjalizacją Bartosza Siwiaka jest wszechstronne wsparcie klientów w kwestiach podatkowych i regulacyjnych w obszarze zarządzania ludźmi. Autor brał udział w szeregu projektów dla polskich oraz międzynarodowych klientów, m.in. w zakresie: tworzenia optymalnych i efektywnych kosztowo systemów wynagrodzeń, doradztwa w obszarze PIT oraz ZUS, wdrażania polskich i unijnych regulacji w zakresie wynagrodzeń (w szczególności w sektorze finansowym) oraz doradztwa przy transakcjach.

FILIP KOTARSKI starszy menedżer w zespole **People and Organisation, PwC Polska**

Filip Kotarski ma ponad dziesięcioletnie doświadczenie w doradztwie z zakresu prawa podatkowego oraz ubezpieczeń społecznych zarówno dla polskich, jak i międzynarodowych klientów. Specjalizuje się w projektach doradczych w zakresie PIT oraz ZUS (np. wdrażanie struktur wynagradzania opartych o prawa autorskie i rozwiązań dla wyższej kadry menedżerskiej i zarządów spółek). Doradza również w kwestiach związanych z globalną mobilnością. Posiada doświadczenie w realizacji kompleksowych projektów dotyczących działalności B+R oraz podatkowego rozliczania podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Jest autorem licznych artykułów prasowych i wielokrotnie brał udział jako prelegent w konferencjach związanych z kwestiami podatkowymi oraz z zakresu ubezpieczeń społecznych. Ukończył prawo na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

BUILD THE FUTURE
FUNDAMENTY i ROZWÓJ

BUILDERRANKING

PARTNERZY PROJEKTU

